

КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ХАРКІВСЬКИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КНТЕУ

Управління персоналом

HR management

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Навчальний рік	2020/2021
З якого курсу викладається	3
В якому семестрі (-ах) викладається	5
Обсяг дисципліни (годин / ECTS)	180/6
Тижневе навантаження	4 години
Мова викладання	Українська
Статус дисципліни	Вибіркова

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Мирошніченко Юрій Вікторович
Науковий ступінь, вчене звання	Кандидат технічних наук, доцент
Кафедра	Маркетингу, менеджменту та торговельного підприємництва
Посада	Доцент
Профіль викладача	Google Scholar / ORCID / ResearchGate
Контактна інформація	yu.myroshnychenko@knute.edu.ua

Анотація

Дисципліна «Управління персоналом» – вибіркова навчальна дисципліна спеціалізації, передбачена планом підготовки дипломованих фахівців спеціальності 073 Менеджмент галузі знань 07 Управління та адміністрування. Курс передбачає ознайомлення з сучасними підходами до управління персоналом підприємства зарубіжних і вітчизняних авторів, розкриває бачення викладача щодо здійснення управління персоналом на вітчизняних підприємствах і організаціях, сформоване на основі власного досвіду.

Управління персоналом» – це комплексна прикладна наука про організаційно-економічні, адміністративно-управлінські, технологічні, правові, групові і особистісні методи та засоби впливу на персонал підприємства з метою досягнення цілей організації та особистий цілей.

Мета дисципліни

формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення, комплексу теоретичних знань і умінь щодо розробки та здійснення кадрової політики в сучасних підприємствах, добору та розставлення персоналу, його оцінки та навчання, забезпечення цілеспрямованого використання персоналу підприємства, а також придбання практичних навичок щодо реалізації комплексу заходів, що входять в систему управління персоналом..

У результаті вивчення дисципліни студент буде

знати:

- теоретичні засади управління персоналом ефективної організації (напрями, методи, підходи, стратегії, ресурсне забезпечення);
- соціально-психологічні аспекти управління персоналом;
- функції і структуру кадрової служби персоналу організації;
- показники ефективності управління персоналом

вміти:

- аналізувати структуру та кваліфікаційно-професійний склад персоналу;
- розраховувати оптимальну кількість працівників організації;
- застосовувати методи оцінки персоналу;
- застосовувати найбільш ефективні методи стимулювання персоналу;
- застосовувати методи оцінки ефективності роботи персоналу;
- аналізувати рух персоналу.

Передумови вивчення дисципліни

Знання основ мікроекономіки, економіки і фінансів підприємства, основ менеджменту.

Програма дисципліни

Тема 1. Методологічні аспекти управління персоналом

Мета, завдання і функції управління персоналом. Суб'єкти управління персоналом. Сучасні концепції управління персоналом ефективної організації. Системний підхід до управління персоналом і напрямки його реалізації в сучасних умовах. Методи управління персоналом організації: правові, адміністративні, економічні, соціально-психологічні.

Тема 2. Управління персоналом як соціальна система

Ціннісні орієнтації персоналу та їх класифікація. Орієнтація персоналу на корпоративну культуру. Особливості та роль персоналу в досягненні конкурентоспроможності сучасних організацій. Персонал як суб'єкт і об'єкт управління. Характеристика персоналу організації. Класифікаційні ознаки персоналу за категоріями. Робітники та службовці.

Різновиди соціальних груп: за видами діяльності, за тривалістю існування. Структура персоналу: штатна, організаційна, соціальна, рольова.

Соціальна структура персоналу: за віком, статтю, стажем роботи, рівнем освіти. Чисельність персоналу: нормативний, штатний, фактичний склад працівників. Категорії працівників у складі списочної чисельності.

Вимоги до професійно-кваліфікаційного рівня працівників. Поняття посади, професії, кваліфікації. Компетентність працівника. Види компетенцій. Професійна компетентність і професійна придатність.

Тема 3. Кадрова політика організації. Служби персоналу, їх різновиди та функції

Поняття та значення кадрової політики організацій. Основні структурні складові кадрової політики. Фактори, що впливають на формування кадрової політики.

Розробка та реалізація кадрової політики у концептуальних кадрових документах. Правова база для здійснення сучасної кадрової політики. Вплив стилів керівництва на кадрову політику. Обговорення відмінностей кадрової політики в умовах ринкової системи господарювання.

Призначення та роль сучасних служб персоналу в організації. Стан, проблеми і тенденції розвитку кадрових служб.

Різновиди служб персоналу. Основні функції та відповідальність кадрових служб. Статус, організаційна побудова та принципи розподілу повноважень. Взаємозв'язок кадрової служби з іншими підрозділами організації. Реорганізація роботи кадрової служби.

Тема 4. Кадрове планування в організаціях. Організація набору та підбору кадрів

Сутність, цілі та завдання кадрового планування. Зміст та рівні кадрового планування. Вимоги до кадрового планування. Оперативний план роботи з персоналом. Маркетинг персоналу. Планування та аналіз потреби в персоналі. Нормування праці та розрахунок чисельності персоналу.

Роль менеджера по роботі з персоналом. Процес планування роботи з персоналом. Види та вибір методів планування. Основні напрями діяльності та ролі менеджера в управлінні персоналом організації. Вимоги до ділових, професійних та особистісних рис менеджера кадрової служби.

Тема 5. Планування й формування персоналу

Внутрішній і зовнішній ринки праці як джерела поповнення і відновлення персоналу організації. Маркетинг ринку праці та ринку освітніх послуг. Об'єктивні і суб'єктивні фактори зміни потреб організації в персоналі. Інформаційна база для визначення поточних і перспективних потреб організації в персоналі.

Аналіз і оцінка явочної чисельності і структури персоналу з метою наступної оптимізації. Методи визначення потреб організації в кадрах певних професійних груп. Прогнозування персоналу на перспективу. Структура витрат на робочу силу. Методи планування витрат на розвиток персоналу. Методи професійного відбору персоналу. Процедури наймання персоналу. Виробнича і соціальна адаптація працівників, прийнятих на роботу.

Тема 6. Особливості формування колективу підприємства

Колектив як соціальна група. Управління розвитком колективу. Структура та ефективність роботи колективу. Етика ділових відносин. Організаційна культура. Управління конфліктами та стресами.

Тема 7. Оцінювання та атестація персоналу

Суть і завдання оцінювання персоналу. Організація проведення атестації персоналу. Управління діловою кар'єрою персоналу. Управління службово-професійним просуванням кадрів. Управління кадровим резервом. Найм, відбір та прийом персоналу. Ділова оцінка персоналу. Соціалізація, профорієнтація, трудова адаптація персоналу. Оцінка ділових якостей керівників. Модель оцінки працівників та їх праці. Технологія оцінки професійних та особистих якостей. Комплексна оцінка керівників і спеціалістів.

Тема 8. Управління розвитком і рухом персоналу

Розвиток персоналу як засіб забезпечення його конкурентоспроможності. Завдання стабілізації і планомірного відновлення персоналу. Сутність, соціально-економічне значення і завдання розвитку персоналу. Первинна професійна підготовка кадрів. Підвищення кваліфікації і перепідготовка кадрів. Післядипломне навчання керівників і фахівців. Система безперервного навчання кадрів. Ділова кар'єра та кар'єра в організації. Створення й підготовка резерву на заміщення вакантних посад керівників.

Тема 9. Соціальне партнерство в організації

Соціальні партнери в організації: роботодавець і наймані робітники. Інтереси роботодавця і працівників: подібність і розходження, ймовірність виникнення та загострення конфліктів. Сучасні механізми попередження трудових конфліктів. Соціальне партнерство як спосіб погодженості інтересів роботодавця і працівників. Роль профспілкової організації в представництві інтересів найманих робітників. Колективний договір як головний спосіб зміцнення соціального партнерства. Сторони колективного договору. Зміст колективного договору. Колективні переговори, порядок оформлення і реєстрації договору. Термін дії колективного договору і контроль за його виконанням.

Тема 10. Ефективність менеджменту персоналу

Загальні положення ефективності в економіці і управлінні. Економічні і соціальні аспекти ефективності роботи з персоналом. Система економічних показників ефективності управління персоналом. Показники соціальної ефективності управління персоналом. Аналіз якісного складу персоналу організації. Управління плинністю і трудовою мотивацією працівників у фірмах і компаніях. Удосконалення моделі кадрового менеджера.

Особливості та політики дисципліни

Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу. Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс або ж були розглянуті коротко, та їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній на занятті, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

З метою набуття здобувачами вищої освіти практичних навичок з окремих методів оцінки персоналу підприємств можуть бути залучені фахівці з управління персоналом, підприємці галузі та науковці в форматі ділової зустрічі, бізнес-лекції, майстер-класу.

Форми та методи оцінювання

на оцінювання практичних навичок (текст: ситуаційне завдання, творче Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до діючого [Положення про оцінювання результатів навчання студентів](#).

Поточний контроль (60 балів): 1) текст; 0) текст; 0) поточне тестування на Порталі освітніх ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу Інституту (<https://edu.htei.kh.ua>).

Підсумковий семестровий контроль (40 балів): письмовий екзамен. Структура екзаменаційного білету: завдання на оцінювання теоретичних знань (комп'ютерне тестування); (розрахунково-аналітичне завдання); завдання на оцінювання професійних вмінь (текст: ситуаційне завдання, творче завдання, розрахунково-аналітичне завдання).

Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Рекомендовані джерела інформації

1. Балабанова Л. В. Управління персоналом : підручник / Л. В. Балабанова, О. В. Сардак ; Міністерство освіти і науки України, Донецький національний університет економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. – Київ : ЦУЛ, 2011. – 467 с.
2. Бірдус Л. В. Управління персоналом вищого рівня: стратегія та прогнозування / Л. В. Бірдус, М. А. Бірдус // АгроСвіт. – 2015. – № 21. – С. 12-18.
3. Виноградський М. Д. Управління персоналом : навчальний посібник / М. Д. Виноградський, А. М. Виноградська, О. М. Шканова ; за загальною редакцією М. Д. Виноградського. – 2-ге видання. – Київ : ЦУЛ, 2009. – 500 с.
4. Жуковська В. М. Управління персоналом. Практикум : навчальний посібник / В. М. Жуковська, І. П. Миколайчук. – Київ : Київський національний торговельно-економічний університет, 2010. – 293 с.
5. Закаблук Г. О. Економічна ефективність удосконалення системи управління персоналом підприємства / Г. О. Закаблук // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2015. – № 2. – С. 33-41.
6. Муромець Н. Є. Управління персоналом : навчальний посібник / Н. Є. Муромець, Ю. В. Мирошніченко, І. Г. Савченко. – Харків, ФОП Мезина В. В., 2018. – 260 с.
7. Мирошніченко Ю. В. Управління персоналом : методичні вказівки до практичних робіт / Ю. В. Мирошніченко. – Харків : Харківський торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, 2018. – 60 с.
8. Мирошніченко Ю. В. Управління персоналом : методичні вказівки до самостійної роботи / Ю. В. Мирошніченко. – Харків : Харківський торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, 2016. – 62 с.

9. Управління персоналом : підручник / В. М. Данюк, А. М. Колот, Г. С. Суков [та ін.] ; за редакцією В. М. Данюка. – 2-ге видання зі змінами. – Київ : Київський національний економічний університет, 2014. – 665 с.
10. Осіпова А. Ю. Особливості моніторингу показників ефективності використання персоналу підприємства у механізмі управління / А. Ю. Осіпова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2015. – № 7/8. – С. 135-141.

Авторська редакція